

Foto: Valentijn te Plate

Het behaaglijke landschap
in het dal Palland, onderdeel
van het Landschapmuseum
van de VNC.

Herstel Limburgse Maasheggen van start

De VNC is al vele jaren actief in de Brabantse Maasheggen en zorgt daar voor een steeds mooier landschap. Maar de Maasheggen bestaan ook aan de andere kant van de Maas, namelijk in Limburg. Ook hier bestond ooit een groot aaneengesloten heggenlandschap, maar in tegenstelling tot de Brabantse kant is van de Limburgse Maasheggen weinig overgebleven. Maar daar gaat verandering in komen, want de gemeenten Bergen, Gennep en Mook en Middelaar en Provincie Limburg willen het Maasheggenlandschap aan de oostzijde van de Maas in Noord-Limburg graag in oude glorie herstellen.

Foto: Annette Otten, gemeente Mook en Middelaar

Afgelopen plantseizoen werd afgesloten met v.l.n.r. projectleider Gertjan Sengers (VNC), wethouder Peters Stevens (Gennep), wethouder Antoon Splinter (Bergen) en wethouder Holger Rodoe (Mook en Middelaar).

Van de oorspronkelijke honderden kilometers is naar schatting nog zo'n 80 kilometer over. Deze verkeren voor een groot deel in slechte staat. Veel van deze heggen bestaan inmiddels meer uit gaten dan uit struiken.

Door de opkomst van het prikkeldraad, intensivering van de landbouw, de ruilverkaveling en achterstallig onderhoud is het met de Maasheggen aan Limburgse kant droevig gesteld.

Binnen het project *Herstel Maasheggenlandschap* wordt het herstel gezamenlijk door de drie gemeenten opgepakt. De VNC is verheugd de projectleider te mogen leveren aan dit omvangrijke herstelproject. De komende jaren wordt maar liefst 77,5 kilometer heg aangeplant, wordt 15 kilo-

VERENIGING NEDERLANDS
CULTUURLANDSCHAP

meter aan heggen hersteld en worden 3.550 overstaanders (vrijstaande bomen in de heg) aangeplant. Voor het herstel worden gaten in de heggen weer opgevuld, waardoor het netwerk van aaneengesloten heggen weer onderling verbonden wordt. Met de aanplant van nieuwe heggen breiden we dit netwerk nog verder uit. Zo worden de Limburgse Maasheggen voor een belangrijk deel in oude luister hersteld en verder ontwikkeld.

Over het project

De basis voor het landschapsherstelproject ligt in twee visies die de VNC heeft opgesteld voor de drie gemeenten: 'Gehecht aan heggen (2017)' en 'Visie Maasheggen (2020)'. Naast een gebiedsanalyse bestaan de visies uit drie hoofdonderdelen: de veldinventarisatie, het streefbeeld en de uitvoeringsstrategie.

Uit de veldinventarisatie is gebleken dat nog slechts circa 80 kilometer aan heggen en circa 900 bomen in het gebied resteren. Een groot deel van deze heggen is oud en stond al aangegeven op topografische kaarten uit 1850. In een aantal van deze heggen zijn ook vlechtsporen aangetroffen, soms van wel honderd jaar oud. Van de bestaande heggen verkeert bijna de helft in een slechte staat van onderhoud. In een even groot deel van de heggen zitten of ontstaan gaten, waardoor zij hun belangrijke aaneengesloten netwerkfunctie (dreigen te) verliezen. Desalniettemin komen in de Limburgse Maasheggen nog fraaie kleinschalige heggenpatronen voor, evenals bijzondere soorten als wegedoorn en tweestijlige meidoorn en een aantal mooie oude eiken, essen en Spaanse aken. Uit de veldinventarisatie wordt geconcludeerd dat met goed beheer en het wegwerken van achterstallig onderhoud veel ecologische en landschappelijke winst is te behalen.

In het *streefbeeld* beschrijven we hoe de meest kansrijke locaties in het gebied ontwikkeld kunnen worden tot de parels van het Limburgse Maasheggenlandschap. Buiten deze locaties dient een wat ruimmaziger patroon van heggen ontwikkeld te worden, waardoor de verschillende locaties met elkaar worden

verbonden en een aaneengesloten netwerk van heggen in het Maasdal zal ontstaan. Een afwisselend landschap van struweel- en knip- en scheerheggen is het streven. Geadviseerd wordt deze cyclisch te beheren, dat wil zeggen: niet ieder jaar te snoeien. Daarnaast is het gewenst om de overstaanders in de heggen weer als knotbomen te gaan beheren. Ook wordt geadviseerd de recreatieve routes in het gebied te verbeteren en extensieve recreatie in het Maasdal te stimuleren, bijvoorbeeld door bestaande fietsroutes aan elkaar te knopen en de rijke geschiedenis van het gebied beter uit te dragen en te vertellen. De in het streefbeeld beschreven verbeteringsmaatregelen zullen zorgen voor een toename van de biodiversiteit en versterking van de cultuurhistorie en zijn bovendien inpasbaar binnen de bestaande landbouw.

In de *uitvoeringsstrategie* beschrijven we tot slot hoe de doelen uit het streefbeeld met betrekking tot het heggenlandschap gerealiseerd kunnen worden, aan de hand van een aantal hoofdlijnen. Ten eerste dienen de bestaande heggen behouden en beschermd te worden. Ten tweede kan door goed beheer en onderhoud de kwaliteit van de bestaande heggen aanzienlijk verbeterd worden. Ten derde dienen heggen hersteld te worden wanneer die er dusdanig slecht aan toe zijn dat enkel goed beheer onvoldoende is om tot een goede staat van instandhouding te komen. En uiteraard dienen nieuwe heggen aangeplant te worden, waarbij slim moet worden genavigeerd binnen de geldende beleidskaders.

Herstel van de Limburgse Maasheggen kent vele voordelen, onder meer voor boeren, natuur en klimaat en voor bewoners en bezoekers. Het is niet alleen

Foto: Gerjan Sengers

De net geplante heggen moeten de komende jaren nog tot wasdom komen: met onderstaande computervisualisatie krijgen we alvast een indruk van het eindbeeld.

landschappelijk zeer fraai, maar ook flora en fauna profiteren van de heggen. Die bieden belangrijke broed- en schuilplaatsen voor dieren, en de bloesems en bessen trekken veel vogels en insecten aan. Bovendien maakt een robuust heggenlandschap het gebied aantrekkelijk voor bewoners en bezoekers, door een mooie groene omgeving met een rijke cultuurhistorie die te beleven is met allerlei wandel- en fietsroutes.

Het Maasheggenlandschap is geen museum, maar een landschap waarin gewerkt wordt. Boeren vervullen een belangrijke rol in het behoud van het afwisselende landschap van heggen, weides en akkers. Dit project biedt kansen voor boeren om een vergoeding te ontvangen voor het onderhoud van de heggen, waardoor de heggen een onderdeel kunnen worden van hun bedrijfsvoering.

Binnen het gemeentelijk herstelproject zoeken we samen met het agrarisch collectief Natuurrijk Limburg actief de samenwerking met agrariërs, terreinbeherende organisaties en andere grondeigenaren in het Limburgse Maasheggengebied, om ook op hun gronden heggen te kunnen planten en herstellen. We werken uitsluitend met inheems autoch-

toon plantgoed, dat geleverd wordt door Staatsbosbeheer.

Een belangrijke uitdaging ligt in het planten van heggen in buitendijkse gebieden (direct langs de Maas). Daarvoor is namelijk een waterwetvergunning nodig, die afgegeven moet worden door Rijkswaterstaat. Het traject voor het verkrijgen van deze vergunning vergt veel tijd en inspanning en is momenteel een van de prioriteiten van het project. Zodra de vergunning rond is, kunnen immers weer veel meters worden gemaakt!

Verder biedt het project een mooie kans aansluiting te zoeken bij de UNESCO-status van de Maasheggen aan de Brabantse kant. Hierdoor kan de bekendheid van het gehele gebied zowel landelijk als internationaal toenemen en kan het gehele Maasheggenlandschap een lichtend voorbeeld worden van een succesvolle verwevenheid van natuur, landbouw en recreatie.

Resultaten tot nu toe

In 2023 is begonnen met de herstelacties en is de eerste 2,3 kilometer aan gaten in bestaande heggen opgevuld met nieuwe struiken, waarmee al circa 6,5 kilometer aan heg in goede staat is hersteld.

In het voorjaar van 2024 is 8,5 kilometer nieuwe heg aangeplant. Tevens is er nog 1,3 kilometer aan gaten in bestaande heggen dichtgeplant, waardoor weer circa 4 kilometer aan heg in goede staat is teruggebracht.

De VNC is trots leiding te mogen geven aan dit prachtige en zeer omvangrijke landschapsherstelproject. We houden u de komende jaren uiteraard op de hoogte over de ontwikkelingen in de Limburgse Maasheggen.

U kunt ook bijdragen!

Bent u of kent u een grondeigenaar met grond in het buitengebied van de gemeenten Bergen, Gennep of Mook en Middelaar? Deze mensen kunnen meedoen aan het project door heggen te laten aanplanten op hun grond. Daarmee dragen ze actief bij aan herstel en verdere ontwikkeling van het Maasheggenlandschap.

Neem hiervoor contact op met Gert-Jan Sengers via gsengers@nederlandschcultuurlandschap.nl.

Samenwerking met a.s.r. real estate voor aanplant van heggen in Groesbeek

Afgelopen zomer sprak de VNC met a.s.r. real estate. Zij beheert ruim 44.000 hectare grond en investeert op verschillende manieren in verduurzaming, zoals de aanleg van landschapselementen. Samen met de VNC is a.s.r. gesprekken aangegaan met haar pachters in het gebied Nederrijk in Groesbeek om de mogelijkheden voor aanleg van heggen te verkennen. De pachters wilden meewerken aan het realiseren van de landschappelijke verfraaiing van het gebied.

In dit heuvelachtige gebied ligt kwetsbare grond waar boeren onder andere gras, maïs, aardappelen en tarwe telen. Door het planten van heggen, wordt het land-

schap niet alleen mooier, maar kan het ook grond beter vasthouden bij extreme weersomstandigheden. Ook worden bestaande bosjes met elkaar verbonden, zodat een landschappelijk netwerk ontstaat waar flora en fauna van profiteren.

Door de samenwerking is in totaal 2,2 kilometer heg aangelegd. Deze aanleg vond plaats in samenwerking met agrarische natuurvereniging de Ploegdriever en het Collectief Rivierenland, en in samenspraak met de pachters in het gebied. De VNC is verheugd over de samenwerking en hoopt dat deze het begin inluidt van nog veel meer landschappelijke aankleding in de toekomst.

Foto: Wesley Huisman

Een nieuw aangelegde houtwal op het landgoed van Stichting Twickel.

Project Twickel: aanleg nieuwe houtwallen en struweelhagen

Foto: Gerjien Sengers

In 2022 zijn het Collectief Deltaplan Landschap en Stichting Twickel samen begonnen aan een groot landschapsherstelproject op landgoed Twickel in Overijssel en landgoed Hof te Dieren in Gelderland. Het doel van het project is samen met agrariërs de biodiversiteit te stimuleren, het landschap te verrijken en de cultuurhistorie te versterken.

Als onderdeel van het project worden tientallen kilometers landschapselementen aangelegd, die samen een ecologisch netwerk vormen waar talloze planten en dieren van zullen profiteren. In het project wordt nauw samengewerkt met de agrariërs van Stichting Twickel, om zo de landbouw op de landgoederen natuurinclusiever te maken.

Tijdens het project wordt het netwerk van houtwallen hersteld en uitgebreid met in totaal 2,5 kilometer houtwal. Ook worden gedurende het project 18 kilometer aan struweelhagen aangeplant, 6 kilometer houtsingels aangelegd, 24 hectare kruidenrijke grasland- en akkerranden aangelegd en 10 hectare vogelakkers met strokenteelt ingezaaid.

Inmiddels zijn al veel van de maatregelen gerealiseerd, waardoor het landschap behoorlijk is verfraaid en steeds meer onderling verbonden raakt. Zo is afgelopen plantseizoen ruim 2 kilometer houtwal hersteld en 3,5 kilometer struweelhag aangeplant. De VNC neemt in opdracht van het Collectief de operationele taken waar, zoals het schrijven van gebiedsplannen en het organiseren van kennisbijeenkomsten, en vervult het projectleiderschap.

(Mede) gefinancierd door de Europese Unie

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland

Houtwallen en woordvervlakking

De Wageningen University & Research is onlangs begonnen met het project Houtwal 2.0. Als VNC zijn we verheugd dat er meer aandacht komt voor landschapselementen en dooradering van het landschap. Houtwallen spelen daarin een belangrijke rol en zijn van grote cultuurhistorische en ecologische waarde voor het cultuurlandschap in Nederland.

We zien echter ook dat er steeds vaker woordvervlakking voorkomt, en dat met name het begrip *houtwal* aan erosie onderhevig is – letterlijk. Zo wordt vaak per abuis gesproken over een houtwal, terwijl in werkelijkheid sprake is van een houtsingel. Het project van de Wageningen Universiteit is hier een jammerlijk voorbeeld van. Van de liefst vijf varianten ‘houtwal’ die voor het project worden onderzocht, is bij geen enkele sprake van een daadwerkelijke wal. De VNC betreurt het dan ook dat hier ten onrechte de term houtwal wordt gebruikt, en dat bovendien met de toevoeging ‘2.0’ de suggestie wordt gewekt dat de oorspronkelijke houtwal niet voldoet.

Een houtwal, zoals de naam al doet vermoeden, heeft een wallichaam. Boven op dit wallichaam staan beplanting en enkele overstaanders, en aan één of beide kanten van de wal ligt een greppel.

Het wallichaam geeft de houtwal een unieke waarde voor de biodiversiteit,

doordat de wal een zon- en een schaduwkant heeft. Iedere kant van het wallichaam kent, door het verschil in temperatuur en vochtigheidsgraad, zijn eigen soorten.

In de Duitse deelstaat Sleeswijk-Holstein, waar ook houtwallen liggen (deze worden daar Knicks genoemd), is diepgaand onderzoek gedaan naar het leven van planten en dieren op en in de wallen, in kruiden, bomen en struiken. De uitkomsten zijn verbluffend: in een enkele Knick zijn tussen de 1600 en 1800 diersoorten aangetroffen en in het Knick-landschap als geheel ruim 7000 soorten dieren, planten, mossen, bomen en struiken; schimmels en korstmossen niet eens meegerekend.

De rijkste wallen hebben gemaaide of begraasde kale kanten, met dus een meertijds schaduwrijke kant en een zonnige kant, elk met de soorten die daar specifiek van profiteren.

Op de kruin van de wal staan de boskruiden, struiken en bomen die

Varens vind je aan de schaduwzijde, van boven tot beneden, met boven op de wal de eikvaren (links), naar beneden gevolgd door de mannetjesvaren en de brede stekelvaren, en aan de voet van de wal dubbelloofvaren (foto rechts).

vroeger – afhankelijk van de houtbehoefte van boeren, of de lokale scheeps- of huizenbouwer of hekkenmaker – werden geogost.

Regelmatig hakken in het hout op de wal zorgde voor een soort van bosrand, met mantel en zoom onder de bomen en met grazige schrale kanten in schaduw en zon, allemaal voorwaarden voor een hoge biodiversiteit. Een *singel* (die geen wallichaam heeft) heeft een veel mindere waarde voor de soortenrijkdom; dat scheelt al snel duizenden soorten. Een *niet steile of uitgezakte wal* (of imitatie

daarvan) idem. De boel de boel laten, waardoor de structuurrijkdom en de zon- en de schaduwkanten vollopen met braam en struiken, kost wéér duizenden lokale soorten het bestaan.

Het gaat onverminderd slecht met de laatste houtwallen en houtwallandschappen en het kost kennelijk de grootste moeite om na te bootsen wat vroeger boeren wel konden: hakken en periodiek opwallen van het wallichaam. Zonder echt wallenonderhoud zullen topzware bomenrijen ontstaan, die bij

storm grote kans maken om om te waaien en heel het wallichaam van zijn plaats te rukken. Zonder onderhoud aan de wallichamen zelf (het periodiek ophogen) en het afzetten van struiken en bomen, met hier en daar een overstaander, zullen houtwallandschappen ook hun karakter verliezen.

Een goed onderhouden houtwal biedt voedsel en beschutting aan tal van insecten, vogels, amfibieën, reptielen en planten. Ook vormen de houtwallen ideale migratieroutes voor (kleine) zoogdieren.

Foto's: WNC

◀ Bij herstel van het wallichaam zal vaak grond van elders moeten worden aangevoerd. Gebruik hiervoor zo schraal mogelijke grond, liefst uit het gebied. Zo heeft nieuwe aanplant minder concurrentie en gaan ongewenste soorten minder hard woekeren. Bij het opwallen moet gekeken worden naar de oude stoven, om te bepalen tot hoe hoog de grond opgeworpen moet worden. Oude stoven mogen niet te diep komen te staan. Beter is om dan de wal wat lager te houden.

Boven: Een wallichaam kan na vele decennia eroderen. Om het verlies aan cultuurhistorische waarde en biodiversiteit te voorkomen, moet de wal 'opgewald' worden; deze wordt dan weer steil gemaakt en op hoogte gebracht (onder).

◀ Het onderhoud van een houtwal bestaat uit hakhoutbeheer. Dit betekent dat de beplanting op de wal periodiek moet worden afgezet, waarbij enkele overstaanders dienen te worden gespaard.

Druk drukker drukst

Corona heeft zeker wat veranderd in Nederland, iets wat niet zomaar verdwijnt. Nederland is herontdekt, is door sommigen zelfs voor het eerst verkend en wordt gemiddeld hoog gewaardeerd, te zien aan de enorme toename van recreatie en verblijf in eigen land. Misschien ook wel daarom is het vliegverkeer nog niet op het niveau van vóór corona.

Foto: Valentijn te Plate

Nederland heeft met name in de historische steden en museale landschappen en natuurgebieden nog veel te bieden en dat voedt onze eigenwaarde en trots. Iets wat u en ik allang wisten natuurlijk. Zo hebben hordes Nederlanders voor het eerst een Waddeneiland gezien, de Limburgse heuvels bewandeld en met fluisterboten door grachten en veenmoerassen gevaren. Vanuit mijn huis zie ik die hordes voorbijtrekken. En ik weet hoe stil het ooit was op doorde-weekse dagen. Toen waren zondagen nog de drukste dagen van de week, en Tweede Paas- en Kerstdag de ultieme drukke dagen van het jaar.

De toegenomen drukte uit zich in vele vormen, zoals door de aanschaf van honden, mountainbikes, nordicwalkingsticks, looplijnen met heupriem, buitensport, trailrunning, ja zelfs het leger komt in pelotons over het pad langs mijn huis.

Natuurorganisaties beklagen zich over de niet te stuiten toename van het zeer diverse gebruik van hun terreinen, die gezien de geldstromen ('follow the money') in feite onze terreinen zijn. Onverstandig dan ook dat die zelfde terreinbeheerders ruim baan hebben gegeven aan honderden kilometers nieuwe doorsnijdingen van natuurgebieden met mountainbikeroutes.

De suggestie wekken dat het hier zou handelen om een extensieve vorm van recreatie is inmiddels dubbel en dwars gelogenstraft. Volgens twee afzonderlijke gerechtelijke uitspraken is hier sprake van intensief gebruik, dat zich slecht verhoudt tot behoud en bescherming van onze toch al geteisterde en dus

kwetsbare natuur. Duizenden zandhagedissen, gladde slangen en hazelwormen – streng beschermde dieren in zwaar beschermde natuurgebieden – kunnen het inmiddels niet meer navertellen. Het was natuurlijk ook dwaas om te denken dat de natuur gebaat zou zijn bij het scheiden van recreatievormen, die steeds vaker met elkaar botsen. Dat betekent immers geheel nieuwe doorsnijdingen van de natuur en dus nog verdere versnippering, het in onbruik raken van beschermde natuur, nota bene in een van de natuurarmste landen op aarde.

En dan keren terreinbeheerders plots als een blad aan de boom om en keren zich tegen de schadelijke toegenomen recreatiedruk die ineens veel kwaad kan en zou moeten worden getemperd. Groepen boven een bepaalde grootte zouden moeten gaan betalen om natuurgebieden in te mogen, evenals hondenbezitters en -uitlaters.

Maar dit zou nu toch juist het moment moeten zijn om met spoed te pleiten voor veel meer natuur. Zo gaat dat toch in de menseneconomie? Vraag en aanbod.

Als er vraag is, is er aanbod. En natuur betreed je vanzelfsprekend vol ontzag en ontroering. Niet in flitsende fluorescerende pakjes, en niet met gillende kinderen, keihard pratende mensen en buiten zinnen gebrachte blaffende honden die losgeslagen door bosschages jagend het laatste leven proberen op te jagen. Misschien ben ik wel reuze naïef.

Jaap Dirkmaat, directeur

Terreinbeheerders hebben ruim baan gegeven aan honderden kilometers nieuwe doorsnijdingen van natuurgebieden met mountainbikeroutes: een gevaar voor tal van beschermde dieren, zoals de hazelworm.

Project wilde appel en wilde peer: startbijeenkomst en website

Op 20 februari jongstleden organiseerde de VNC in samenwerking met de provincie Gelderland op het provinciehuis in Arnhem een startbijeenkomst voor de tweede fase van het project, bedoeld om beheerders en terrein eigenaren wegwijs te maken in de aanplant en het beheer van wilde appels en wilde peren.

In de laatste *Landschappelijk* van 2023 schreven we dat de tweede fase van het project ter bevordering en bescherming van de wilde appel en de wilde peer in de provincie Gelderland was begonnen. De eerste fase, die liep in 2021 en 2022, stond in het teken van het in kaart brengen van de resterende groeiplekken van de wilde appel en de wilde peer en het, aan de hand daarvan op een rij zetten van potentiële nieuwe groeiplekken en beheeradviezen.

De tweede fase, die in 2023 begon en nog doorloopt tot in 2025, draait om het uitvoeren van de eerder gemaakte beheeradviezen en de aanplant van nieuwe exemplaren wilde appels en wilde peren.

Startbijeenkomst

Tijdens de startbijeenkomst lichtten de experts Bert Maes en René van Loon,

met wie we ook tijdens de eerste fase van het project intensief hebben samengewerkt, de huidige toestand van de wilde appel en de wilde peer toe. Ze gingen ook in op de oorzaken van achteruitgang en mogelijke wegen richting herstel. André Westendorp, beheerder bij Natuurmonumenten, vertelde over zijn ervaringen, lessen en uitdagingen bij het beheer van wilde bomen en struiken. En uiteraard lichtten medewerkers van de VNC het huidige project toe.

Na afloop van de bijeenkomst is aan aanwezige beheerders gratis plantsoen (zowel wilde appels als wilde peren) ter beschikking gesteld, dat zij zelf konden gaan aanplanten.

Website

Tegelijk met de startbijeenkomst is ook de nieuwe website wildeappelenpeer.nl

online gegaan. De website biedt uitgebreide informatie over de wilde appel en wilde peer, zoals de geschiedenis van de soorten, kenmerken en groeiomstandigheden. Ook biedt de website handvatten voor de aanplant, het beheer en het onderhoud van wilde appels en wilde peren, met veel praktische tips en adviezen.

Verder is er informatie over het project en over andere succesvolle projecten omtrent wilde bomen en struiken. Uiteraard is de site voorzien van allerlei mooie foto's.

Hoewel de site in eerste instantie bedoeld is voor beheerders, is hij voor iedereen toegankelijk. Wilt u ook meer weten over de wilde appel en de wilde peer (of bent u zelf een beheerder en wilt u ook deelnemen aan het project), kijk dan eens op wildeappelenpeer.nl.

Minder papieren post ontvangen?

Steeds vaker krijgen wij berichten van leden die liever minder post van de VNC op papier ontvangen. Gelukkig kan dat ook! Ons blad *Landschappelijk* is namelijk ook volledig digitaal te lezen. Leden van de VNC kunnen kiezen hoe ze het blad willen ontvangen: op papier, digitaal (per e-mail), of allebei (of allebei niet!).

Door een mailtje te sturen naar info@nederlandscultuurlandschap.nl of tijdens kantooruren te bellen naar 024-684 22 94 kunt u uw voorkeur doorgeven. Op onze website kunt u overigens de digitale versie van *Landschappelijk* tot een paar jaar terug downloaden en teruglezen.

Grenzenloos landschap

Vorig jaar is de VNC begonnen met het Interreg-project **Grenzeeloos landschap – Grenzenlose Landschaft**, met als doel het landschap klimaatbestendig te maken, zodat gevolgen van klimaatverandering minder ingrijpend zijn.

Door het landschap op een natuurlijke manier aan te passen aan de uitdagingen van klimaatverandering willen we ervoor zorgen dat bedrijven in de regio, met name landbouwbedrijven, ook in de toekomst kunnen blijven bestaan. Samen met plaatselijke ondernemers en gemeenten creëren we zo een robuust en economisch waardevol landschap waar de burgers in het gebied van profiteren. Het project vindt grofweg plaats tussen Mook en Middelaar, Land van Cuijk, Gennep en Bergen (L) aan de Nederlandse kant en Goch, Weeze, Kalkar en Uedem aan de Duitse kant. Daarnaast zal het landschap aansluiten op de Brabantse Maasheggen, waarmee de bestaande ecologische verbindingen nog verder uitgebreid worden.

De afgelopen maanden zijn de eerste honderden meters heg geplant. Zo staat inmiddels 750 meter heg in de grond. Daarmee is de basis gelegd voor een groen dooraderd landschap in het grensgebied. De VNC dankt de enthousiaste eigenaren van deze percelen en de gemeente Gennep en kijkt uit naar de samenwerking met nog meer grondeigenaren die al interesse hebben getoond voor het komend plantseizoen.

Schilderwerk Huis Wylerberg

In de vorige Landschappelijk schreven we over de restauratie van het historisch schilderwerk van Huis Wylerberg, het monumentale pand waar de VNC haar kantoor houdt.

Inmiddels zijn de werkzaamheden in volle gang en hebben deze al prachtige resultaten opgeleverd, zoals het herstel van het bijzondere lijnenwerk in de woonkamer van het huis. De gespecialiseerde restauratieschilder die het werk uitvoert gebruikt hiervoor geavanceerde technieken om het schilderwerk in het huis te herstellen tot de oorspronkelijke staat uit 1924.

De VNC dankt iedereen die een bijdrage heeft geleverd aan dit bijzondere project. U kunt ook nog steeds bijdragen. Ga hiervoor naar nederlandscultuurlandschap.nl/schilderwerk

Steun de VNC met een periodieke schenking

Als lid steunt u de VNC en daarvoor zijn wij u zeer dankbaar. Maar wist u dat uw bijdrage aan onze vereniging u ook belastingvoordeel kan opleveren? Dat kan met een periodieke schenking.

Een periodieke schenking kunt u namelijk geheel aftrekken van uw aangifte inkomstenbelasting. Dit kan onder meer omdat de VNC een erkende ANBI (algemeen nut beogende instelling) is. Met een periodieke schenking zijn beide partijen geholpen. En kunt u zelfs uw donatie verhogen, zonder meer te betalen: de Belastingdienst betaalt in dat geval mee aan uw gift. Goed om te weten: er zit geen minimum aan het bedrag dat u kunt aftrekken als periodieke schenking!

Wilt u graag meer weten of overweegt u uw reguliere contributie om te zetten in een periodieke schenking? Neem dan contact met ons op, door tijdens kantooruren te bellen naar 024-6842294 of te mailen naar info@nederlandscultuurlandschap.nl.

Wij worden gesteund door

